

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Miljøvern avdelingen

Inspeksjon ved Nedre Romerike avløps selskap IKS

Virksomhetens adresse:	Strandveien 22, Postboks 26, 2010 Strømmen	Tlf. nr.	
Inspeksjonsdato:	10. juni 2008	Org. nr	892 110 972
Til stede fra virksomheten:	Daglig leder Ingar Tranum, kvalitetsleder Karin Espvik, driftssjef Eirik Rismyhr og arbeidsleder Stein Martin Skansen.	Tillatelse nr.:	
Fylkesmannens inspektører:	Senioringeniør Jens Hertzberg og overingeniør Lotte Oddaker	Utslippstillatelse av:	25.04.1994
		Endring av:	-
		Rapport nr:	2008.047.1.MVAOA
		Arkivkode:	461.2
		Saksnr., brev:	08/12655
		Bransjenr. (NACE):	75.11
		Risikoklasse:	2

Hensikt:

Forhåndsvarslet inspeksjon med spesiell vekt på rensekrav til anlegget, registrering av overløpsdrift, drift av renseanlegg, utslippskontroll og internkontroll (risikovurdering og avviksbehandling).

Inspeksjonen var et ledd i en landsdekkende kontrollaksjon. Målene for aksjonen var:

- Kartlegging av status for gjennomføring av nye krav
- Bidra til gjennomføring av nye krav innen fastsatt frist
- Medvirke til bedre datakvalitet i avløpsrapporteringen

Hovedkonklusjon:

Fylkesmannen avdekket ingen avvik under kontrollen, men har gitt 1 anmerkning. Rapporten gjengir også andre funn der Fylkesmannen kan ha gitt kommentarer ment som informasjon og veiledning.

Utarbeidet dato:

Godkjent dato: 12.08.2008

Sign.:

Sign.:

Lotte Oddaker, overingeniør

Jens Hertzberg, senioringeniør

for

1. Innledning

Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner på et avvik og en anmerkning er som følger:

AVVIK defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelsen eller gjeldende lover og forskrifter, eller på bedriftens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for å ivareta det ytre miljø.

ANMERKNING er et forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som Fylkesmannen mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrenset av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Utslippstillatelse av dato 25.04.1994 (saksnr. 1994/2687).

3. Omfang

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen:

- Status for internkontroll (risikokartlegging, avviksbehandling, ledelsens gjennomgang)
- Beregning av utslippet (tettbebyggelsens) størrelse
- Rutiner for vurdering av *vesentlige endringer* av renseanlegget
- Renseanleggets kapasitet
- Registrering og beregning av overløpsdrift på nettet
- Styrende driftsparametere ved renseanlegg
- Overvåkings- og alarmentstyr
- Vaktordninger
- Rutiner for planlegging og gjennomføring av utslippskontrollen
- Rutiner for oppfølging og vurdering av resultater fra utslippskontrollen

4. Organisatoriske forhold. Forholdet til forurensningslovgivingen for Nedre Romerike avløpssekskap (NRA).

Virksomheten er et interkommunalt selskap eiet av Lørenskog, Skedsmo og Rælingen kommuner. NRA er organisert sammen med Nedre Romerike Vannverk (NRV) IKS og Noranalyse AS på den måte at selskapene deler støtteavdelinger, dvs. avdelinger med oppgaver som vedlikehold av anlegg, elektro og installasjon, IKT, regnskap, personal, etc.

Avtale mellom NRA og eierkommunene som bl.a. fastsetter ansvarsfordeling for avløpssystemet er ikke ferdigstilt, men grovt sett skal NRA ha ansvar for renseanlegget og fire hovedledningstrekk, samt overløpskummer og pumpestasjoner med overløp langs disse. Kommunene skal ha ansvar for de deler av avløpsnett som kun betjener egen kommune. Likevel forhandles det om at NRA skal ha drifts- og vedlikeholdsoppgaver også for de ledningstrekk kommunene har ansvar for. Kommunene jobber med å utarbeide og inngå påslippavtaler for industrien i området.

Utslippsstørrelse er ca. 109.600 personekvivalenter (pe.) til ferskvann (vassdrag), altså er Fylkesmannen tilsyns- og konsesjonsmyndighet jfr. forurensningsforskriften §§ 14-1 og 14-3. Overløp ved renseanlegg og rensed avløpsvann slippes til Nitelva og Øyeren. Resipienten faller innenfor kategori "følsomt område", jfr. pkt. 1.1A i vedlegg I til forurensningsforskriften kap. 11. Renseanlegget skal dermed redusere avløpsvannets innhold av:

- fosfor med minst 90 %,
 - nitrogen med minst 70 %,
 - biologisk oksygenforbruk (BOF₅) med minst 70 % (eller ned til minimum 25 mg O₂/L) og
 - kjemisk oksygenforbruk (KOF) med minst 75 % (eller ned til minimum 125 mg/L),
- viser til forurensningsforskriften §§ 14-2 og 14-6 og vedlegg II til kap. 11.

For øvrig er krav satt i utslippstillatelsen av dato (saksnr. 1994/2687) i den grad de er strengere enn gjeldende forskrift fortsatt gjeldende.

Slam fra NRA stabiliseres med kalk. Slammet holder klasse 1 og leveres stort sett til jordbruk.

5. Avvik

Det ble ikke avdekket noen avvik under inspeksjonen.

6. Anmerkninger

Følgende forhold ble avdekket under inspeksjonen:

Anmerkning 1: Avviksregistrering og –oppfølging.

Ref. HMS-internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 7.

Virksomheten har hatt sitt kvalitetssikringssystem under revisjon.

Avvik har tidligere blitt meldt muntlig til arbeidsleder og straksbehandlet på stedet, og har sjelden blitt registrert og håndtert i et avvikssystem.

Nå er det etablert et nytt avvikssystem der avvik skal meldes skriftlig i avviksskjema. Avvik er definert som alle typer feil og mangler som ikke er ønskelig. I skriftliggjorte driftsrutiner og –instrukser er det nå oppgitt hva som er ønsket norm ("OK"). Ansatte har fått opplæring i den nye avviksrutinen og skjemaet, og rutinen er nylig tatt i bruk.

Alle avdelingsledere vil ta med en oversikt over registrerte avvik i kvartalsvise ledermøter.

Vaktsentral sørger for kontinuerlig online overvåking automatisk driftssystem for renseanlegget og avløpsnett (pumper og overløp), feilmeldinger og alarmer loggføres automatisk.

Analysesresultater og renseeffekter (ekskl. overløp) blir vurdert fortløpende.

Kommentar:

Loggsystemer for drift, analyseresultater, renseeffekter og utslippsmengder (inkl. overløp) må koordineres med avvikssystemet.

Avvikssystemet bør legges til rette for å fortløpende kunne ta ut oversikter over avvik i løpet av for eksempel siste 3 måneder og siste år slik at en enkelt kan sjekke for gjentakende feil og mangler over lengre tidsrom og oppdage uønskete tendenser.

7. Andre forhold / Observasjoner

Risikovurderinger:

Virksomheten har i 2007 gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) for renseanlegget og de deler av avløpsnettets NRA eier. Tema har vært rensekapasitet, renseprosess, teknisk tilstand, overvåkning, m.v. Hensikten har vært å få kartlagt behov for vedlikehold,

oppgradering/modernisering, utbygging o.l. med tanke på å forbedre faktorer som har betydning for arbeidshelse og arbeidssikkerhet, men også med tanke på forurensning og hensyn til ytre miljø.

Ut i fra en sannsynlighet x konsekvens – matrise har uønskete hendelser blitt rangert med høy, middels eller lav risiko. Iverksetting og gjennomføring av forebyggende eller korrigerende tiltak for de ulike hendelsene har blitt satt opp i prioritert rekkefølge jfr. risiko i en handlingsplan.

Handlingsplanen er støttet opp med nødvendig budsjettering.

Eksempler på tiltak som er på gang er reduisering av tilførsel av overvann ved kraftig nedbør (i samarbeid med kommunene), innføring av måling og registrering av overløp i overløpskummer, forbedring av målinger og registreringer av overløp ved pumpestasjoner, innrapportering fra eierkommunene om overløp på deres nett, måling av fosfor ved overløpsdrift, utbygging av parallelle linjer på renseanlegget, optimalisering av renseprosess, m.m.

Risikovurderinger må foretas på ulike områder med jevne mellomrom og med forskjellige fokus. En tids-/rulleringsplan for risikoanalyser bør derfor være del av internkontrollen / kvalitetssikringssystemet.

Beregning av avløpsvannmengde som tilføres renseanlegget:

I virksomhetens årsrapport for 2007 til Fylkesmannen har virksomheten oppgitt renseanleggets størrelse til 109.600 personekvivalenter (pe) basert på belastningstall¹ i rapport fra Veritas i 2004 justert for senere befolkningsøkning. Pe skal beregnes jfr. definisjon i forurensningsforskriften § 11-3 m.

Ikke alle kommunene har hatt påslippsavtaler med industrien i området. Kommunene utarbeider nå en felles mal for påslippsavtale.

I følge prognose for regionen fra Akershus fylkeskommune anslås pe til 120.000 i 2015, men eierkommunene forventer en større befolkningsøkning enn det som var grunnlaget for fylkeskommunens beregninger. NRA følger med på tendenser for mengde avløpsvann som tilføres anlegget, samt befolkningstall og –prognoser, for å kunne planlegge og iverksette utvidelser av renseanleggets kapasitet i tide.

¹ Beboere, industri, septik, etc.

Utslippskontroll:

Måledata oppgitt i årsrapporten for 2007 viser at overløpsutslippet fra NRA utgjør halvparten av den mengde avløpsvann som slippes fra renseanlegget. Virksomheten har tross dette klart å overholde forurensningsforskriftens og konsesjonens krav til rensegrad inkl. overløp for avløpsvann som slippes ut fra renseanlegget. Med tanke på faktorer som fortsatt befolkningsvekst og mulige effekter av klimaendringer, er det viktig at NRA sammen med eierkommunene arbeider aktivt for å redusere overløpsutslipp ved renseanlegget, bl.a. ved å redusere innlekking av fremmedvann på ledningsnettet.

NRA registrerer driftstid for overløp ved pumpestasjoner på de deler av ledningsnettet virksomheten eier. Virksomheten arbeider med tiltak som skal forbedre varsling og måling av alle overløp på eget nett. Det arbeides med avtale om innrapportering fra eierkommunene om overløp på deres nett.

Prøvetaking og akkreditering:

I henhold til konsesjon fra Fylkesmannen har virksomheten utarbeidet et prøvetakingsprogram over til sammen 52² inn- og utløpsprøver ved renseanlegget gjennom et år, hvorav tot-P og tot-N analyseres på 32 ukeblandprøver, tungmetaller på 14 ukeblandprøver, organiske miljøgifter på 3 ukeblandprøver, og TOC, KOF, BOF, SS og GR/GT på 25 døgnblandprøver. I tillegg får virksomheten foretatt jevnlig analyse på driftsstyringsparametere som reaktivt fosfor og ledningsevne.

Innføring av måling av fosfor ved overløp (ute på nett) er tiltenkt.

Virksomheten har i samarbeid med kontrahert personell fra Noranalyse AS lagt opp en fremdriftsplan for akkreditering. All dokumentasjon på gjennomførte tiltak som behøves for å oppnå akkreditering skal være på plass ved nyttår.

² Forholdet mellom forurensningsforskriftens krav fra 1. januar 2007 og 31. desember 2008 og konsesjon for renseanlegget er slik at forskriften gjelder der konsesjonen ikke gir strengere krav, tilleggskrav eller unntak fra krav.